

Motion till riksdagen 2019/20:3051

av **Paula Bieler m.fl. (SD)**

En hållbar och rättssäker asylpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hjälp i närområdena och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om första säkra land och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en informationskampanj gällande villkor i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om upprättandet av transitcenter vid gränsen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkra ursprungsländer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om integrationsinsatser vid rätt tid och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad prioritering på säkerhetsarbete kring asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större användning och upptagning av biometriska data och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska hälsoundersökningar för asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska medicinska åldersbedömningar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställdhetsarbete i mottagningen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta beviskrav i asylärenden och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade krav på asylsökande att medverka och samarbeta i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av regleringen av eget boende i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statligt huvudansvar för mottagandet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frivilligt kommunalt mottagande av ensamkommande och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppsikt över asylsökande genom olika former av anmälningsplikt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slutna asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större möjligheter till förvarstagning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler förvarsplatser och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa obligatorisk domstolsprövning av förvar och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat självbekostande av mottagande och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bekostandet via lånesystem och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättningsskyldighet för skador på boenden och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stödboendeform som norm för äldre ensamkommande asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad säkerhet för särskilt utsatta religiösa, etniska och sexuella minoriteter på asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunala anvisningsavtal och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av uppehållstillstånd grundat i skydd och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att underlätta återvandring och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta den del av den tillfälliga lagen som avser tidsbegränsade uppehållstillstånd för skyddsbehövande och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av den s.k. gymnasielagen och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om familjeåterförening och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under decennier har svensk migrationspolitik präglats av eskalerande otydlighet, godtycke och svag kontroll. Ett mycket högt asyl- och anhörigmottagande har splittrat samhället, odlat utanförskap och urholkat välfärden. Från 2009 till 2018 har Sverige beviljat över 385 000 uppehållstillstånd till asylsökande och deras anhöriga och Migrationsverkets prognoser pekar på att ytterligare 300 000 beslut rörande asylsökande och anhöriga kommer behöva fattas under perioden 2019–2021. Det står klart att migrationsflödet till Sverige de närmaste åren fortsatt är mycket högt, och trots allt tal om europeiska miniminivåer så är Sveriges mottagande flera gånger högre än våra grannländers.

Samtidigt har säkerheten äventyrats eftersom id-krav och kontroller varit mycket svaga, både vad gäller vid vistelse i landet och vid beviljande av medborgarskap. Kulmen kom under 2015 och föranledde den tillfälliga lag som antogs i juli 2016, och förlängdes, i kraftigt uppluckrad form, juli 2019. I dagsläget utreds framtidens migrationspolitik inom ramen för en parlamentarisk kommitté. Sverigedemokraternas ingång är att ett första steg måste vara att bygga vidare på de intentioner som uttrycktes då den tillfälliga lagen utformades, nämligen att ta fram en lagstiftning som ligger på en europeisk miniminivå. Denna kan sedan utgöra grunden för en långsiktigt hållbar, och ansvarsfull, migrationspolitik.

För oss är det självklart att en sådan politik kräver en stark nationalstat med väl fungerande institutioner och respekt för landets gränser. En återupprättad tillit till samhällskontraktet kräver i sin tur ett stärkt medborgarskap med tydlighet rörande såväl rättigheter som skyldigheter för alla som vistas inom landets gränser. En grundförutsättning för ordning och reda i migrationspolitiken är att regelverk och förutsättningar ska vara tydliga även för den som planerar att komma till Sverige. Oavsett om det gäller asyl-, anhörig-, arbetskrafts- eller studieinvandring ska var och en veta vad som väntar vid och efter ankomst.

Flyktinghjälp på plats

Hjälp i närområden

Sverigedemokraterna anser att Sverige bör verka för en effektiv flyktinghjälp, där varje satsad krona ger så stor effekt som möjligt. Vi förespråkar en human flyktingpolitik som prioriterar de svagaste och mest utsatta grupperna i närområden där de akuta skyddsbehoven är som störst – framför de som har fysisk styrka, ekonomi och kontakter för att ta sig till Sverige.

När stora flyktingströmmar skapas till följd av väpnade konflikter och andra katastrofer är det självklart att prioritera stöd i form av effektivt och tillgängligt skydd, basala livsfrönödenheter och mediciner för att rädda så många liv som möjligt. Sverige bör därför fokusera på att avsätta mer resurser till FN:s flyktingorgan UNHCR. Denna satsning kan vid behov även kompletteras med riktade stöd till andra hjälporganisationer eller insamlingar som fokuserar på humanitära insatser, exempelvis Unicef, World Food Programme och Världsbankens olika projekt för mottagarländer.

Principen om första säkra land

I enlighet med FN:s flyktingkonvention utgår Sverigedemokraternas flyktingpolitik från principen att en människa på flykt ska få skydd, och vår bestämda uppfattning är att så bör ske i det första säkra land som kan nås. Detta uttrycks också i EU-rätten, där det fastslås att en medlemsstat kan avvisa en asylansökan om ett land som inte är en medlemsstat betraktas som första asylland eller som ett säkert tredjeland för sökanden. Detta innebär att asylsystemet på sikt bör utformas för att motverka långväga och kostsam migration över flera länder, samt sekundärflyttningar (så kallad ”asyl-shopping”). Sverige ska utifrån samma princip främst ta emot asylsökande i en situation då krig eller djupare kris brutit ut i något av våra grannländer.

Regeringen har sedan krisen 2015 ständigt upprepat att Sverige ska anpassa sig till EU:s miniminivå vad gäller asylrätten, inklusive principen om första säkra land. Likväl har detta inte hänt. Trots att det påtalats vid flera tillfällen att Sverige kan göra mer, att vi fortfarande går långt utöver våra grannländer, har regeringen vägrat implementera den miniminivå som uttrycks i EU-rätten. Tidigare har motiveringen bland annat varit att EU arbetar med att förnya de förordningar som hanterar asylfrågor, nu avvaktas den pågående migrationsutredningen. Sverigedemokraterna menar att regeringen bär ett ansvar att agera redan nu för att säkerställa att principen om första land efterlevs, oavsett vad framtida utredningar och förnyelsearbeten resulterar i.

Oaktat aktuell omvärldssituation är det också av största vikt att tydliga regler och fungerande system finns på plats i det fall konflikter i närområdet bryter ut och att Sverige därmed kan komma att behöva hantera nya asylsökande.

Informationskampanj om villkor i Sverige

Människor som migrerar till Sverige ska på förhand känna till vilka krav och förväntningar som gäller, och vilka legala möjligheter som föreligger för att bosätta sig här. Därför måste regelverken för uppehållstillstånd genom asyl, anhöriginvandring, studier och arbetsmarknad inte bara vara tydliga utan även vara lättillgängliga på olika språk via olika kanaler.

För många utlänningar utgör flyktingsmugglares fagra löften den enda tillgängliga informationen om Sverige. Det handlar om människor som sedan satsar sina livs besparingar på att emigrera till en skönmålad verklighet. Vi menar att så många som möjligt bör ha möjlighet att ta del av korrekt och relevant fakta, för att själva kunna fatta rationella och välgrundade beslut om sin framtid.

Vi bör därför se över möjligheten att med riktade kampanjer förklara hur migrations-systemet och samhället fungerar. Exempel på detta kan vara hur förutsättningarna för att få asyl ser ut, hur lång tid asylprocessen tar, vilken typ av boende som erbjuds, vilka ekonomiska förutsättningar som gäller under tiden som asylsökande, hur regler för arbete ser ut, upplysningar om hur den svenska arbetsmarknaden fungerar samt om rådande svenska värderingar.

Asylprocessen

Upprätta transitcenter vid gränsen

Mottagandeutredningen kom våren 2018 med sitt betänkande Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande, där ett av huvudförslagen

var att anlägga särskilda ankomstcenter för asylsökande. Vid dessa centra skulle asylsökande genomföra asylförfarandet, med registrering, utredningar, biometriupptagning och liknande, men också andra obligatoriska moment, såsom grundläggande introduktion till det svenska samhället och dess regler. Förslaget hänger till stor del ihop med EU-rättens stadganden om transitzoner och särskilda gränsförfaranden, och har redan införts i flera europeiska länder, däribland Tyskland och Nederländerna.

Sverigedemokraterna ser mycket positivt på utredningens förslag, som skulle förbättra Sveriges förmåga att snabbt och effektivt ta emot, sortera, och avgöra asylärenden, och därefter antingen påbörja en snabb etablering, eller verkställa utvisningen. Möjligheten att hålla sig undan ett utvisningsbeslut, eller avvika i största allmänhet, skulle drastiskt minska.

Sverigedemokraterna föreslår därför att ankomstcenter, eller snarare transitcenter, upprättas för att registrera, sortera, och genomföra utredningar av asylärenden. Det ska åläggas varje person som avser söka asyl i Sverige att utan fördröjning i samband med gränspassage uppsöka dessa center.

Säkra ursprungsländer

Ett flertal länder i Europa tillämpar ett system med så kallade säkra ursprungsländer. Enligt internationell rätt och EU-lagstiftningen betraktas ett land som säkert om det har ett demokratiskt system och om det inte förekommer exempelvis förföljelse, tortyr eller väpnad konflikt där. Ansökningar från medborgare i sådana länder bör behandlas för sig, i en särskild ordning, och mycket skyndsamt, vilket gör det möjligt att inom några timmar eller dagar avslå ansökningar som är uppenbart ogrundade. Systemet har blivit alltmer spritt i EU, och förespråkas även av kommissionen.

Sverige upprätthåller endast i begränsad omfattning ett sådant system, vilket leder till en stor belastning för Migrationsverket, ett minskat förtroende för asylsystemet och ett enormt slöseri på resurser som hade kunnat användas till verkligt behövande. Av Migrationsverkets statistik framgår exempelvis att av 786 georgier som sökte asyl i Sverige under perioden 2016-06-19–2017-06-19, avslogs 99,0 procent. Av 1 001 ukrainare avslogs 95,0 procent under samma period. Det är tydligt att det svenska systemet inte fungerar. Under rådande lagstiftning uppmuntras därtill utlänningar att ansöka om asyl i Sverige, då de vid tiden för ett slutligt och väntat avslag kommer att kunna stanna i Sverige med arbetstillstånd – eftersom de hunnit börja arbeta.

Regeringen har sent omsider tagit till sig av kritiken, och arbetar för närvarande med ett kommande förslag som möjliggör användandet av säkra ursprungsländer. Sverigedemokraterna välkomnar detta, så att personer som kommer från säkra hemländer så fort som möjligt får avslag på sin ansökan, eller rentav får den avvisad som ogrundad. Vi förutsätter att en sådan lagstiftning presenterats innan denna motion behandlas, men i det fall så inte är fallet bör riksdagen uppfordra regeringen att prioritera detta arbete.

Integrationsinsatser vid rätt tid

Med en sverigedemokratisk asylpolitik ska asylprocessen snarare ta veckor än månader eller år. Innan ett formellt beslut fattats ska den sökandes rätt att vistas i landet och ta del av samhället vara begränsad.

Att redan i denna fas ägna resurser åt att genomföra olika integrationsåtgärder, undervisa i svenska, eller bevilja undantag från kravet att ha arbetstillstånd, AT-UND, sänder i vår mening felaktiga signaler om att den berörda personen oavsett utfall ska stanna i landet. Historiskt har det också öppnat upp för nya ansökningar om att stanna på grund av arbete eller anknytning till landet, vilket alltså bidragit till att möjliggöra för individer att kringgå de regelverk som gäller för exempelvis arbetskraftsinvandring. Givetvis kan självstudiematerial finnas tillgängligt på transitcenter och asylboenden för den som på eget initiativ önskar lära sig svenska eller om det svenska samhället.

Ökad satsning på säkerhetsarbete kring asylsökande

De senaste årens våg av terrorbrott i Europa, och inte minst terrordådet på Drottninggatan, har visat farorna med ett okontrollerat asylmottagande. Sverige pekas ofta ut som en särskilt gynnsam grogrund för olika typer av terrorgrupper. Det står klart att Migrationsverket har ett viktigt ansvar att aktivt utreda huruvida asylsökande på något sätt innebär ett hot mot allmän säkerhet. Samtidigt är läget på myndigheten ansträngt, och det tar ofta lång tid innan en ordentlig säkerhetsbedömning görs, om alls. Migrationsverket bör därför ges i uppdrag att prioritera detta arbete, och vid behov genomföra utbildningar och kompetenshöjningar inom säkerhetsarbete, för att kunna identifiera och bedöma säkerhetshot.

Större användning och upptagning av biometriska data

För att lättare kunna identifiera asylsökande som rört sig illegalt inom Europas gränser bör fler biometriska data än fingeravtryck kunna samlas in redan vid tillfället för inlämnande av asylansökan. För asylsökande familjer bör DNA-test för fastställande av släktskap vara obligatoriskt, om det inte är uppenbart obehövt. Sverigedemokraterna ställer sig därför positiva till en utvidgning av Eurodac, den biometriska databas som etablerades 2003, och ett breddat användningsområde för att underlätta kontroll av illegal invandring och för att underlätta migranters återvändande. Främst gäller det möjligheten att kunna ta fler biometriska uppgifter, att göra det för yngre barn, samt att kunna spara informationen längre i Eurodac-systemet. Det är vår mening att Sverige, utöver att göra det mesta av nuvarande förordning, bör arbeta för att förhandlingarna om uppdateringarna snarast kommer i hamn, om nödvändigt utan att invänta konsensus gällande övriga asylrelaterade förordningar. Det omarbetade förslaget skulle bland annat innebära riktlinjer för att underlätta systematisk tagning av fingeravtryck genom ett praktiskt samarbete och utbyte av bästa praxis. I förhandlingarna har också andra möjligheter nämnts, såsom användning av andra biometriska kännetecken för Eurodac, till exempel ansiktigenkänning och insamling av digitala fotografier.

Obligatoriska hälsoundersökningar för asylsökande

Eftersom det finns stora globala skillnader avseende kvalitet på sjukvård och förekomst av sjukdomar bör Sverige omgående införa obligatoriska hälsoundersökningar av alla som söker asyl i landet, i de fall det inte är uppenbart obehövt. Av folkhälsoskäl är det viktigt att smittsamma sjukdomar som utrotats – exempelvis tuberkulos – inte återinförs, samtidigt som det är viktigt för den asylsökande att sjukdomar upptäcks och behandlas så skyndsamt som möjligt. Detta innebär dels ett minskat lidande för den

enskilde, dels stora besparingar för det svenska samhället, eftersom eventuella hälsoproblem kan identifieras och behandlas i ett tidigt stadium.

Obligatoriska medicinska åldersbedömningar

Sverigedemokraterna är medvetna om att både tekniken och det medicinska kunnandet förändras och utvecklas över tiden. Vi välkomnar därför den utredning som regeringen har aviserat kring de medicinska åldersbedömningarnas rättssäkerhet.

Samtidigt är det vår bestämda uppfattning att medicinska bedömningar är ett gott stöd för Migrationsverkets handläggare, och en viktig del i det underlag som är nödvändigt för att kunna bedöma identiteten hos en asylsökande utan ID-handlingar. Detta är inte bara fundamentalt för rättssäkerheten, men också en viktig säkerhetsfaktor när det gäller exempelvis boendeplicering. Det ska inte finnas en risk att vuxna placeras på boenden avsedda för barn, eller tvärtom. Medicinska åldersbedömningar bör således vara obligatoriska i samtliga asylärenden där giltiga identitetshandlingar saknas, och den asylsökandes egenskap av minderårig eller vuxen inte är uppenbar och inte, som idag, endast erbjudas den som annars skulle skrivas upp i ålder.

Jämställdhetsarbete i mottagningen

Tjänstemännen på Migrationsverket är enligt lag ålagda att alltid tillfråga asylsökande huruvida de föredrar en manlig eller kvinnlig utredare respektive tolk, och tillgodose denna preferens, om det inte är ogörligt. Det är med andra ord fullt möjligt för asylsökande från en patriarkal eller kvinnofiendlig kultur att få bekräftelse genom att det svenska samhället anpassar sig vid första möte. Detta är inte rimligt.

Det kan naturligtvis finnas situationer då det är motiverat med önskemål gällande kön på tjänstemän. Exempelvis finns en rimlighet i att kvinnor som systematiskt våldtagits eller misshandlats, och sökt asyl för att undkomma just denna typ av förtryck, också ska tillmötesgå i önskan om kvinnlig personal i den svåra och psykiskt påfrestande processen som en asylansökan ofta innebär.

Det är dock praxis att asylsökande kan föra fram särskild information eller särskilda önskemål som kan vara av vikt för en rättssäker asylprocess. Det bör täckas in av gällande rutiner utan specifika frågor eller erbjudanden om val av kön på utredare, som snarare skickar fel signaler om svensk jämställdhet. Regeringen bör därför ändra lagstiftningen, och istället sätta jämställdhetsarbetet i fokus, såsom framgick i regeringsförklaringen.

Skärpta beviskrav i asylärenden

Vid hantering av asylärenden är det vanligt att det saknas bevis för asylsökandes berättelser. Inte sällan har resehandlingar och underlag som exempelvis styrker den sökandes identitet förstörts. I den svenska utlänningslagstiftningen har beviskraven lagts lågt och det räcker enligt förarbeten med den sökandes berättelse som grund för bedömningen av dess trovärdighet. Kravet är alltså att asylskälen ska vara *sannolika*, och inte *styrkta*, som man kunde tro. Det är inte rimligt. Konsekvensen blir en rättsosäkerhet, både för Sverige som stat, och för individen. Sverigedemokraterna anser att synen på beviskraven måste ändras, och anpassas till en europeisk miniminivå.

Enligt EU-rätten, exempelvis asylprocedurdirektivet, är det möjligt för en medlemsstat att kräva att en asylsökande ska *styrka* grunderna för sin asylansökan.

Detta gäller om han passerat andra säkra länder innan han sökte asyl. En ordning enligt den europeiska miniminivån skulle alltså innebära att Sverige kunde kräva betydligt mer bevis av den sökande. Då skulle asyl endast beviljas ifall den asylsökande antingen kunde bevisa sina asylskäl, alltså styrka dem, eller om asylsökanden kommit till Sverige direkt utan att ha passerat ett säkert land på vägen.

Med denna anpassning till EU:s miniminivå skulle det garanteras att personer som får skydd i Sverige verkligen har rätt därtill. Regeringen bör därför snarast återkomma med förslag om sådana förändringar.

Ökade krav på asylsökanden att medverka och samarbeta

EU-rätten tillåter i dag att medlemsstater avbryter handläggning av asylärenden om den asylsökande exempelvis försvunnit, avvikit, eller vägrar samarbeta kring handläggningen av ärendet. Detta är rimligt, givet de stora resurser som går till denna typ av ärenden, och de olika förmåner som asylsökande åtnjuter. Det ger också större möjligheter att motverka bruket att söka asyl för att sedan gå under jorden.

Svensk lag reglerar dock inte dessa situationer. I stället får frågor som dessa lösas med generella förvaltningsrättsliga principer och EU-rätten i stort. Sverigedemokraterna anser att frågan snarast bör utredas, och att en ny lagstiftning bör komma på plats för att ge Migrationsverket större möjligheter att agera mot asylsökande som vägrar samarbeta.

Mottagande och säkerhet

Avskaffande av EBO-lagen

Sedan 1994 är det möjligt för asylsökande att själva ordna sitt boende i stället för att bosättas efter anvisning från Migrationsverket. Det framgår av den så kallade EBO-lagen, i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. När denna möjlighet infördes motiverades detta med att det skulle underlätta etablering i det svenska samhället genom att asylsökande kunde söka sig till områden där det fanns bostäder och jobb.

I verkligheten har det visat sig att en starkare drivkraft vid val av bostadsort är önskan att bo nära tidigare landsmän och eventuella släktingar. Detta har resulterat i att många områden har fått en hög koncentration av nyanlända, ofta betydligt högre än vad dessa orter mäktat med och förbundit sig till. Dessa områden har allt som oftast präglats av arbetslöshet, fattigdom, utanförskap, och kriminalitet. I många fall har infödda svenskar flyttat ut, och ett veritabelt getto skapats.

Regeringen har presenterat ett förslag om att förändra EBO-lagen, så att asylsökande som bosätter sig i särskilt utsatta områden förlorar rätten till ersättning från Migrationsverket. I valet mellan att bo med landsmän och vänner eller att flytta till annan ort, är det dock troligt att många asylsökande kommer föredra att leva utan Migrationsverkets ersättningar. De personer som således vore berättigade till dagersättning tvingas därmed till alternativa försörjningssätt, och det är lätt att se hur detta kan öka bördan för berörda kommuner samt förstärka segregationen snarare än motsatsen.

Dessutom innebär den föreslagna lösningen att det centralt ska definieras, enligt ett antal givna parametrar, vilka områden som bör få en frist avseende mottagande. Det är och har alltid varit Sverigedemokraternas bestämda uppfattning att endast kommunerna själva kan avgöra deras förmåga att välkomna nyanlända och asylsökande i sitt samhälle.

Såsom tidigare framgått förespråkar Sverigedemokraterna införandet av transitcenter vid gränsen. För tiden efter det att asylsökanden lämnar transitcentren är det vår mening att EBO-lagen antingen avskaffas helt eller regleras genom att kommuner får vetorätt.

Statligt huvudansvar för mottagandet

Det ska alltid finnas en statlig beredskap för en större kris i närområdet, för att kunna undvika ett sådant kaos som uppstod 2015 och vars följder drabbat kommunernas ekonomi hårt. Sverigedemokraterna vill stärka de kommuner som drabbats hårdast av invandringskrisen 2015 genom att skjuta till extra resurser, och samtidigt även stärka det kommunala självstyret framgent.

Migrationspolitik är som helhet ett statligt åtagande, och därför bör även staten vara huvudman för såväl boendesituation som kostnader som kan härledas till invandring. På sikt måste målsättningen vara att asylprocessen ska ta veckor snarare än år, att detta i första hand ska hinnas med redan på transitcenter, samt att det sedan ska finnas olika typer av statliga boenden med olika säkerhet och standard. Fram till att detta system är på plats måste kommunernas självbestämmande respekteras, och avtal med Migrationsverket om mottagande av asylsökande ska endast tecknas frivilligt, i den omfattning kommunen själv anser lämplig och önskvärd. Detta innebär att den kommunala anvisningslagen, som Sverigedemokraterna motsatt sig från start, snarast bör rivas upp. Kommuner ska därtill ges vetorätt rörande lokala avtal mellan Migrationsverket och privata aktörer.

Frivilligt kommunalt mottagande av ensamkommande

Sverigedemokraternas mål är att inga barn ska separeras från sina föräldrar för att skickas på långa farliga resor över kontinenter, och att mottagandet av ensamkommande barn på sikt ska upphöra helt. Fram till dess bör lagstiftningen kring anvisning av ensamkommande asylsökande ändras så att det återigen blir frivilligt för kommuner att skriva avtal med Migrationsverket om mottagande. Detta skulle underlätta för kommuner som väljer att teckna avtal att behålla personal och kompetens inom området, och därmed bidra till en fungerande verksamhet utifrån ett rimligt antal barn och unga. Det skulle samtidigt innebära att kommuner som av olika anledningar inte klarar ett sådant mottagande slipper tvingas till detta.

Uppsikt över asylsökande genom anmälningsplikt

Under de senaste åren har ett ökande antal utlänningar i olika stadier av asylprocessen gått under jorden och blivit en del av ett växande skuggsamhälle. I många fall har detta skett snart efter ankomsten till Sverige, och även gällt barn. Svenska medborgare ska kunna lita på att människor de möter på gatan har laglig rätt att befinna sig i landet, och att asylsökande inte far illa för att de gömts undan. Under asylprocessen är det därför vår mening att asylsökande utan undantag ska hållas under uppsikt.

Formen för uppsikten ska kunna variera beroende på praktiska förhållanden, samhällsekonomiska avvägningar, samt behovet av en säker och effektiv asylprocess. Asylsökande som placerats i Migrationsverkets boenden bör kunna anmäla sig direkt i boendet, eller hos Migrationsverkets kontor. För att underlätta för asylsökande som enligt nuvarande eller kommande EBO-lagstiftning väljer eget boende bör dessa erbjudas elektronisk fotboja/armband eller motsvarande automatiserat system som ett

frivilligt alternativ. Konsekvensen av brott mot anmälningsskyldighet eller villkor för elektroniskt system ska vara förvar.

Slutna asylboenden

Utöver standardiserade asylboenden och förvarsplatser bör en mellanform möjliggöras – slutna boenden i Migrationsverkets regi. Denna boendeform är främst avsedd för asylsökande som inte kan styrka sin identitet och därmed enligt utlänningslagen får tas i förvar, men som inte bedöms utgöra ett säkerhetshot mot Sverige eller svenska medborgare. Med relativt enkla krav på standard möjliggörs för Migrationsverket att vid behov öppna ett större antal platser.

Större möjlighet till förvarstagning

Utlänningar som inte kan göra sin identitet sannolik får enligt nuvarande bestämmelser i utlänningslagen sättas i förvar. I de fall en utlänning individuellt bedöms kunna utgöra en säkerhetsrisk ska placering i slutet förvar vara norm.

Om en utlänning som är under uppsikt senare under asylprocessen bedöms utgöra en säkerhetsrisk eller bryter mot villkoren rörande uppsikt ska denne kunna placeras i slutet asylboende eller förvar. Vid avvisningsbeslut bör alltid en bedömning göras rörande förhöjd risk för avvikande. Om en sådan risk anses föreligga ska detta vara underlag för förvarstagnande till dess att avvisning eller utvisning verkställs. En förutsättning för detta är givetvis att asylbeslut delges fysiskt och inte postledes, för att undvika att personer går under jorden så snart de mottagit ett avslag.

Fler förvarsplatser

För att skapa förutsättningar för de större möjligheterna till förvarstagning bör regeringen i framtida budgetförslag ge Migrationsverket i uppdrag, och tillföra resurser för, att skapa ett tillräckligt antal platser på förvar och slutna boenden. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Avskaffa obligatorisk domstolsprövning av förvar

I enlighet med det lagförslag som riksdagen antog i november 2018 gäller sedan den 1 april 2019 en ny prövningsgång när utlänningar tas i förvar. Enligt denna ska migrationsdomstolarna pröva huruvida en utlänning får fortsätta hållas i förvar när tiden i förvar överstiger två veckor. Därefter ska en ny prövning göras regelbundet, med intervall mellan två veckor och två månader.

Sverigedemokraterna motsatte sig detta förslag redan då det antogs, med motiveringen att det dels skulle öka belastningen för domstolarna, dels är en överflödigt och onödig reform, i och med att förvarstagna redan i dagsläget har rätt till ett offentligt ombud, och kan överklaga förvarstagnandet vid behov. Vi anser alltså att omprövning av förvarsbeslut således endast bör ske i de fall omständigheterna förändras, och inte mot bakgrund av den tid en utlänning hållits i förvar. Regeringen bör ändra reglerna i utlänningslagen efter detta, och tillkännages detta av riksdagen.

Ökat självbekostande av mottagande

Personer som flyr för sitt liv ska kunna lita på det svenska samhällets bistånd. Precis som inom svenska transfereringssystem som försörjningsstöd och bostadsbidrag är det dock rimligt att det ekonomiska stödet behovsprövas. För Sverigedemokraterna är det självklart att försörjningsansvaret för asylsökande med ekonomiska tillgångar i första hand ska ligga hos individen, inte hos svenska skattebetalare.

Svensk lagstiftning föreskriver redan i dag att dagersättning endast ska utbetalas efter en behovsprövning. Därtill föreskrivs att en asylsökande med ekonomiska tillgångar ska betala Migrationsverket för boende och kost vid boenden. Under år 2018 var dock över 60 000 asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem, samtidigt som endast 504 av dessa betalade någon avgift.

Andra europeiska länder, däribland Schweiz och Danmark, har ett mer utvecklat system av kontinuerlig registrering av asylsökandes tillgångar och inkomster. Det finns exempelvis ett system där större tillgångar över motsvarande 10 000 kronor lämnas i pant, och mot vilket den asylsökande får kost och logi utan kostnad. Om den asylsökande väljer att återta sin ansökan inom en viss tid innan beslut fattats, får asylsökanden dessa tillgångar tillbaka. Om utlänningsen beviljas asyl, går tillgångarna till att bekosta delar av asylmottagandet.

Då den nuvarande lagstiftningen visat sig otillräcklig är det Sverigedemokraternas mening att systemen bör utvecklas, med inspiration från ovan nämnda länder. En person som söker asyl i Sverige ska i samband med asylansökan redogöra för ekonomiska tillgångar, såsom kontanter, värdepapper, värdeföremål, eller olika tillgångar utomlands. Sådana ekonomiska tillgångar ska också regelbundet kontrolleras och kunna resultera i såväl indragen dagersättning samt krav på erlagd avgift till Migrationsverket.

Bekostande via lånesystem

Utöver den kontinuerliga utvärderingen av tillgångar bör det även tas fram system för återbetalning i efterhand, i de fall den asylsökande inte kan betala direkt. En möjlig förlaga till ett sådant system är CSN-lånen som många studenter gör bruk av. De har genom åren möjliggjort för miljoner svenskar att få en högskoleutbildning, samtidigt som de genom återbetalning till låg ränta dels verkat som ett incitament för att komma i arbete, och därtill avlastat de offentliga finanserna jämfört med ett rent bidragssystem.

Oavsett hur ett dylikt system är organiserat är det viktigt att det dels bidrar till att minska samhällets enorma kostnader för asylmottagandet, men också skapar incitament för att komma i arbete.

Ersättningsskyldighet för skador

Det är av yttersta vikt att Migrationsverkets och kommunernas kostnader för boenden hålls nere. Det har dock vid flera tillfällen framkommit att bostäder som tillhandahållits för asylsökande och nyanlända varit obrukbara när dessa lämnat bostäderna. I vissa fall har det handlat om nybyggda lägenheter och boenden, som redan efter ett eller två år behövt totalrenoveras. Detta är förstås inte acceptabelt. Sverigedemokraterna anser att asylsökande och nyanlända i högre utsträckning ska hållas ansvariga för de boenden de erbjudits, och vi vill därför utreda huruvida asylsökande och nyanlända kan hållas ersättningsskyldiga för skador som uppkommit på boenden.

Stödboendeform som norm för ensamkommande ungdomar i åldern 16–17 år

Om en svensk 16- eller 17-åring ska börja gymnasiet på annan ort än där föräldrarna bor så finns det några vanliga alternativ, såsom egen lägenhet, elevhem eller ett hyrt rum som inackorderad. Institutionen för vård och omsorg (IVO) och Socialstyrelsen accepterar förstås detta utan generella krav på boende- eller vårdssituation. Om svenska kommuner i stället hade reagerat med att tvångsplacera dessa studievilliga svenska problemfria ungdomar på ett HVB-boende med personal dygnet runt skulle det troligen anses mer uppseendeväckande.

Trots att en stor andel av ensamkommande ungdomar är 16 eller 17 år gamla, så anses de tvärtemot svenska ungdomar utifrån dagens tolkning av barnbegreppet vara i behov av omsorg, stöd och vård dygnet runt. Många av dessa ungdomar har redan ansetts vara vuxna i sina hemländer, många har varit på resande fot länge. De flesta är vana vid både autonomi och egenansvar. Att de ska tvingas in i en barnroll är inte bara en stor belastning på det allmänna, utan ofta direkt kontraproduktivt. I stället bör vi utgå från att även utländska tonåringar med rätt stöd klarar sig relativt självständigt.

Stödboende bör utifrån detta utgöra norm för äldre ensamkommande asylsökande. På så sätt kan dyra och personalkrävande HVB-boenden med vård dygnet runt reserveras för yngre personer samt för de som av olika anledningar individuellt bedöms behöva det.

Säkerhet för minoriteter på asylboenden

Ensamstående kvinnor är i minoritet bland asylsökande och riskerar ofta hamna under hot och våld på boenden där främst ensamstående män från länder med starkt patriarkala system är i stor majoritet. Samma situation har visat sig gälla för både kristna och HBT-personer på boenden med företrädesvis muslimska män. Vi menar att särskild hänsyn bör tas till detta, och att säkerheten för utsatta grupper på Sveriges asylboenden måste stärkas. Den som inte respekterar andra boende ska omedelbart förflyttas till särskilt boende och agerandet ska givetvis ingå i bedömningen av dennes vidare asylprocess.

Återvandring

Återkallelse av uppehållstillstånd grundat i skydd

Grunden i asylbegreppet är att människor i behov av skydd ska få det. Av detta följer också att förändrade förhållanden som gör att skyddsbehovet upphört ska leda till att man återvänder till hemlandet. Denna självklara princip har dock satts ur spel i Sverige under de senaste decennierna. Detta beror dels på att Sverige i regel beviljat permanenta uppehållstillstånd till alla skyddsbehövande, dels att det aldrig funnits något system för att regelmässigt följa upp, ompröva, eller återkalla uppehållstillstånd grundade i skyddsbehov. Detta märks inte minst nu när Migrationsverket i ett nytt utlåtande bekräftat att situationen i Syrien drastiskt förändrats, och att syrier inte längre som förr kan beviljas asyl i Sverige, samtidigt som alla med redan beviljade uppehållstillstånd får rätt till förlängning av dessa.

Därutöver har lagstiftningen varit strikt när det gäller möjligheten att återkalla uppehållstillstånd, vilket ytterligare påverkat antalet sådana beslut till försvinnande små nivåer. I många fall har detta inneburit absurda konsekvenser, som att utlänningar

kunnat semestra i hemlandet, trots att de kommit till Sverige på grund av skyddsskäl mot just hemlandet.

I Sverigedemokraternas uppfattning är detta orimligt, och tjänar till att underminera hela asylsystemet. Utlänningar som förklarats ha status som flykting eller alternativt skyddsbehövande, och som beviljats uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl, bör per automatik få sin status upphävd och tillståndet återkallat, när deras tidsbegränsade uppehållstillstånd i Sverige löper ut, och de inte beviljats förlängning av desamma. Vidare bör ärenden om upphävande av statusförklaring och återkallelse av uppehållstillstånd alltid inledas när förhållandena i hemlandet förändras på ett sätt som föranleder ett sådant ärende.

Även om huvudregeln ska vara att återkallelseförfarandet leder till att utlänningen lämnar Sverige, kan det tänkas vissa särskilda omständigheter för att utlänningen istället ska beviljas uppehållstillstånd på en annan grund. Det bör därför finnas en möjlighet för en utlänning i detta fall att ansöka om ett annat tillstånd utan att lämna landet. En självklar förutsättning för detta bör vara att utlänningen haft uppehållstillstånd en viss tid, och integrerats väl.

Åtgärder för att underlätta frivillig återvandring

Eftersom flykt är en form av ofrivillig migration bör utgångspunkten vara att asylsökande flyktingar en dag ska kunna återvända till hemlandet. Situationen kan ha förändrats i respektive hemländer så att det finns teoretisk möjlighet för många att återvända hem. Sverigedemokraterna är övertygade om att långt fler personer än i dag skulle vilja återvända, men att de behöver viss hjälp. Det finns därför ett behov av att öka satsningarna för att de som inte vill vara en del av Sverige även i praktiken ska få goda förutsättningar för att återvända till sitt hemland.

Migrationsverket bör få ett särskilt uppdrag att underlätta återvandring. Det handlar om att bygga upp särskilda enheter som arbetar med dessa frågor, etablera rutiner, och kontaktytor i vissa länder. Därtill kommer återetableringsstöd och andra projekt för att hjälpa tidigare skyddsbehövande i Sverige att återvända till hemlandet, och skapa sig ett liv där. Hjälpen kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag i hemlandet, ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov, men hålla sig inom aktuella regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet. Regeringen bör i arbetet med framtida budgetförslag ge utrymme för sådana satsningar.

Den tillfälliga lagen och den parlamentariska kommittén

Såsom nämnts ovan pågår för närvarande ett arbete med att ta fram ny lagstiftning på migrationsområdet, en lagstiftning som ska ersätta nuvarande tillfälliga lag. Då det ännu är okänt hur detta arbete fortgår är det Sverigedemokraternas mening att riksdagen redan nu bör tillkännage ett antal grundläggande ståndpunkter för regeringen.

Tidsbegränsade uppehållstillstånd

I den tillfälliga lagen från 20 juli 2016, som förlängdes från den 20 juli 2019, är huvudregeln för uppehållstillstånd av asylskäl att dessa ska vara tillfälliga och omprövas med

jämna mellanrum. Sverigedemokraterna menar att lagen bör permanentas i detta avseende.

Synnerligen ömmande omständigheter ska permanent avskaffas som grund för uppehållstillstånd

Synnerligen och särskilt ömmande omständigheter har visat sig utgöra en mycket godtycklig grund för uppehållstillstånd i Sverige. Den motsvaras heller inte av någon reglering i vare sig internationell eller europeisk rätt. I och med den tillfälliga lagen kan synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter inte längre ligga till grund för uppehållstillstånd. I stället gäller den internationella och europeiska miniminivån. Vi anser att denna tillfälliga tillämpning bör permanentas, och att såväl synnerligen som särskilt ömmande omständigheter helt avskaffas som skäl för uppehållstillstånd.

Den nya möjligheten till uppehållstillstånd

Under våren 2018 antog den förra riksdagen ett tillägg i den tillfälliga lagen som innebar att personer som sökt asyl i Sverige såsom barn, men som under väntetiden bedömts vara äldre än 18 år, och fått avslag eftersom de saknar skyddsbehov, gav ännu en möjlighet till uppehållstillstånd. Detta tillägg möttes av hård kritik från många olika rättsinstanser, främst Lagrådet, som skrev att ”gränsen här har nåtts för vad som är acceptabelt i fråga om hur lagstiftning kan utformas”.

Lagändringen gjorde i praktiken långa handläggningstider till en ny grund för uppehållstillstånd, vilket givetvis är orimligt och tidigare varit helt främmande för den svenska rättstraditionen. Vidare möjliggjordes för personer som överhuvudtaget inte kunnat göra sin identitet ens sannolik att stanna i landet, trots att det annars är en generell princip i svensk migrationsrätt.

Sverigedemokraterna motsatte sig lagändringen, föreslog vid förlängningen av den tillfälliga lagen att tillägget skulle strykas och menar alltjämt att de som beviljats tillstånd inom ramen för denna lag inte ska kunna få de tillstånden förlängda. I stället ska de hänvisas att ansöka om ett nytt uppehållstillstånd på andra grunder. I annat fall ska de återvända till sina hemländer, i enlighet med det ursprungliga avslags- och utvisningsbeslutet.

Familjeåterförening utan försörjning

Vid den tillfälliga lagens förlängning i juli 2019 införde regeringen ytterligare förändringar som underminerade syftet och verkan av den tillfälliga lagen. Alternativt skyddsbehövande fick därmed samma rätt till familjeåterförening i Sverige som konventionsflyktingar tidigare varit ensamma med. Detta trots att Migrationsverket och andra instanser varnat för följderna av en sådan förändring, med ökad belastning hos myndigheterna, och ytterligare incitament att bege sig ut över Medelhavet för att komma till Sverige.

Regeringen valde dock att förvärpa situationen ytterligare genom att också ge en tre månaders respit från det försörjningskrav som annars omfattar familjeåterförening när en ansökan lämnats inom tre månader från beslutet om beviljad asyl. Detta innebär alltså att tusentals alternativt skyddsbehövande nu kan hämta hit anhöriga till Sverige, även om de levit i landet i flera år utan att komma i arbete eller integrera sig. När de anhöriga väl kommer till Sverige är risken stor att också de under lång tid kommer att

försörjas av det offentliga, först av staten under en kort etableringsfas, varefter ansvaret, och kostnaderna, lämpas över på kommunerna, som redan larmar om en katastrofal ekonomisk situation inför den kommande lågkonjunkturen. Detta är inte acceptabelt.

Sverigedemokraterna förespråkar en ansvarsfull anhöriginvandring som värnar familjen utan att frånta individen ansvaret för dess försörjning. Försörjningskravet är ett incitament för integration och arbete, och ett verktyg mot utanförskap och segregation. Sverigedemokraterna föreslår därför i en annan motion att försörjningskravet ska omfatta all familjeåterförening där anknytningspersonen inte är ett barn. Inom ramen för asylområdet anser Sverigedemokraterna att familjeåterförening alltid ska villkoras av att den inte alls är möjlig i tredjeland.

Paula Bieler (SD)

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)

Jennie Åfeldt (SD)